

సవరం బంగారు
న గ ల కు
శ్రీ లక్ష్మీజాయలరీ కంపెనీ
బె జ వా డ.
ఎన్నేని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి.
ప్రొఫెసుటరు.
8 (6-2)

తరుత్తని, ఆరక్కోణం
పరిసర గ్రామముల
చందాదారుల కొక విజ్ఞప్తి

మా దిన, నవీత్ర వారపురికలు
మరి భారతి మానవత్రికలను అమ్ముట
కును, చందాదారులకు పందిపెట్టుట
కును, చందాదారులను పన్నులు చెయ్యటకును
అరక్కోణంవాస్తవ్యులగు శ్రీయుత
పి. దేవరాజయ్యగారిని మాతరపున
ఏజంటుగ గుర్తించుచు 18-4-36 తేదీ
లగాయతు గుర్తుంచి యున్నారము
గాన చందాదారు లందఱు చందా
లను సకాలములో వారికి చెల్లించి వారి
ద్వారా విక్రయము స్వీకరింప కోరెదము.
వ్యవస్థాపకుడు.

వార్త

- 49 వ తేదీయ మహానభ లక్ష్మీలో ప్రారంభ మయ్యెను
- మోతినగరమునందు ప్రాచీనముగా నున్న కోస్తామను జరిగి; గాంధీగారు ప్రదర్శన మునందు పాల్గొనిరి
- విషయవిషయములలో సంతాపప్రకటన గూర్చి యు, ప్రజాపక్షముల గూర్చియు తీర్మానములు
- జి. కె. బాబుగారు తొంగుల పల్లిలో కార్యకర్తలను సభ్యులుగా నియమించుట
- బొంబాయిలో ఆ. భా. ముస్లిములవారు ముగ్గుల సంస్కారములను నిరసించుచు, ఎన్నికలందు పనిచేయ నిష్కారిత అయ్యెను. పార్లమెంటులో వ్యవస్థాపక సభ
- విదేశవాస్తవ్యులు
- కర్నూరు పండుగకు ఇంగ్లాండులోను యితర దేశములందు భూపాన వచ్చెను
- భారతదేశములో ఇంటి, అభివృద్ధియు ప్రత్యక్షము
- గ్రామిక వార్తలు
- శ్రీ రాధాకృష్ణమూర్తి మదరాసు ఆంధ్రుల విశ్వకేంద్రము
- వాయామకీడ

ఆంధ్రవార్త

1936-వ సం॥ ఏప్రిల్ 13-వ తేదీ
సోమవారము

అక్కోకాంగ్రెసు

శ్రీయుత పండిత జవహర్లాలు
నైఘాగారి యధ్యక్షతన నిన్న
అక్కోలో ప్రారంభమైన దేశీయమహా
సభ భారతదేశ స్వాతంత్ర్యసంగ్రామమున
యన నూతన యుగానికి ముగిసిన సూ
చించుచున్నది. ఏనాడు ఆనతిహిమా
వలము పండిత జవహర్లాలు నైఘా
గారి యధ్యక్షతన పరిచెనో యిట్టి
మాన్య జరుగని తలంపిచినా రెండును
లేదు. ఇంతకుముందు దేశీయమహాసభ
యననరెండుచున్న వధియు లన్నియు
సర్వస్వము లనియు, ప్రజాస్వామ్య
సాధనముల పుట్టిట జట్టిన పండిత
జవహర్లాలు అధ్యక్షుడైనయెడల యీ
యుద్ధమునకు నూతన తేజము గలుగు
ననియు నమ్ముచు నంతోషమునకు
మరలేదు. కాని దేశీయమహాసభ
తన యధిపత్యములను అంగీకరింప
వలెను; అంగీకరింపకున్న నాకు దానితో
నెట్టి సంబంధమును లేదు అనుభావంతో
నాయన లేడు. కాంగ్రెసునందు భిన్నాభి
ప్రాయములు గలవని యాయనకు చెలి
యును. ఎన్ని యున్నను కాంగ్రెసు ఏ
విధముగ దీర్ఘనియంతో ఆవిధముగ నా
నిగ్రహముల నాచరింపఁ బెట్టుటకు
గ్రహుత్తింప నాయన శక్తము లూనెను.
ఇది చాల గొప్పవిషయము. భాగ్య గను

ఈవిచారణ తేజువపుడు పండిత
జవహర్లాలు నైఘాగారు సంపూర్ణ
స్వాతంత్ర్యమే భారతదేశమునకు గావలె
ననియు బ్రిటిషువారితో నెట్టి సంబంధము
నుండరాదనియు జెప్పినట్లు భావముం
చుకొనవలెను. స్వాతంత్ర్యనివాదమే,
తల్లిపానయే స్వరాజ్య శిఖరావములే
వీరి ఉపన్యాసమునందును ఆహ్వానః-భా
ష్యములు శ్రీ ప్రకాశ్ గారి యుపన్యా
సమునందును ద్వితీయ మగుచున్నవి.
ఉభయములను నూత్న సంతకరములు
తిరస్కరించుచు లని చెప్పచున్నారు.
మంత్రిపదవుల సంగీకరించుట అంగీక
రించకపోవుట అనువిషయము ముఖ్య
మైనది గాదని నిశ్చయముగ జెప్పి
చున్నారు. కాని భాననభావనేతము
సంగీకరించుచున్నారు. ఎందులకు? ఆర్థిక
సంస్కరణములు వాద్యారా
కల్పనని వారి ముద్రము. ఆపని మంత్రి
పదవు లంగీకరించినయెడల సర్కుల
నుభవులకు నుండునను వాదము గలదు.
ఇది ప్రోత్సహించుననిదీ గాన. ప్రతి
స్థంభములు గలుగజేయువలెనని పండిత
జవహర్లాలుగారు చేయు వాదము
నూత్నముగాదు. ఇదివరలో నీవనిచేయ
బడదు. ప్రయోజనము లేకపోయెను.

కాంగ్రెసు, అసెంబ్లీ యున్న రాష్ట్రము
లందు కాంగ్రెసు గవర్నరుగారి యన్య
ప్రకార మేర్పడవలయు నున్నట్లు లేదు
జేతులారనియు నొకవాదము వాది
గలదు. కాని ఆవిభావము కాంగ్రెసు
నటుల దేశమున ప్రచారము చేసి
కాంగ్రెసు వాదులే చేరునటు
జేయుచున్నది. ఈవిషయము లన్నియు
మున్నగు జరుగనన్న యంశముల
నూహించి చెప్పవలయున్నది. ప్రస్తు
తము కాంగ్రెసు యొక్క కలంకు పాల్గొను
ననియు, భాననభావ కాంగ్రెసుమును
నిర్ణయించువలెననియు, యొక్కల ఫలిత
మునుజుట్టి మంత్రిపదవు లంగీకరించుట
అంగీకరింపకపోవుట యను విషయము
నిర్ణయించబడు ననియు వచ్చును. ఇది
టీయ, విషయనిర్ణయనభయ నిర్ణయించు
చెను. పండిత జవహర్లాలుగారును వారి
తోబాటు సాంఘికవాదులును మంత్రి
పదవులను తిరస్కరించవలెనను భావము
మును నెప్పుడు జేయుచున్న యిట్టి
నిర్ణయము గావించి యొక్క జేమి యవన
రము వచ్చునో యని యావిషయమును
యిదిమిథమని నిర్ణయించక వదలివేయ
వలెనని దేశీయమహాసభ అంగీక
రించునెడల మాంత్రిప్రాయ మెట్టి
దైనను ఆవిధముననే సంతోషముగ
బలపరచెదము. దేశముంతయు
విషయనిర్ణయనభయం దు బాటు
రాజ్యేంద్రవనాదుగారు గావించిన ప్రసంగమును
గమనించినయెడల ఆవిధము
మునే దేశీయమహాసభ యంగీకరించు
నని చెప్పకపోదు.

కార్మికులు, కర్షకులు జనసామా
న్యము యేవిధముగ పండిత నైఘా,
శ్రీ ప్రకాశ్ గారిల మనసు నాకర్షించెనో
గమనించినయెడల, వారల సుదరించు
టయే ప్రజానయనము యని స్పష్టము
గాగలదు. మహాత్మునకు యీసమ
స్యయే ముఖ్యముగ దొచెను. ఆయన
దీనిని మరియొక విధముగ పరిష్కరింప
జూచెను. ఖద్దరు, గ్రామపరిశ్రేమార్గ
ము యీసమస్యను పరిష్కారము
జేయుట వని యాశుననమ్మకము.
ఇందులకు దేశీయమహాసభ కనుబంధ
ముగ నీసమస్యను పరిశీలుచున్నది. ప్రజల
యాభిక్షిప్తిని జక్కబరచుటయేగాక ఈ
సమస్య రెండును ప్రజలలో స్వయం
సహాయధర్మమును, జాతీయభావమును
గలుగజేసి భారతీయుల కంతర్విశ్వా
భావమును గలుగజేయునని నమ్మెదము.
పండిత జవహర్లాలుగారికి వీనియందంత
నమ్మకములేదు. ఇది తాత్కాలికముగ
గొంతవరకు సహానుకరములుగ నుండు
నని వారలభిప్రాయము. ఎప్పటికైనను పారి
శ్రామికాభివృద్ధి గల్గినగాని భారతదేశ
మునకు మోక్షము గలుగదనియు అపు
డిభిద్దరు గ్రామపరిశ్రమను బోవు
ననియు దలంచువారితో మహాత్ము జేసి
భవిష్యంజాలకు. స్వరాజ్యము వచ్చినను
రాలుము తిగుగుచుంపవలెననిదీ యని
ఆయన చెప్పినముక్కలు జ్ఞాపకముం
కొనదగినవి. ఈ భావములతో నుండిన
కాంగ్రెసు ఆదర్శముల భారతీయో
సోపలింప అనుకదవి పండిత జవహర్లా
లుగారు దలంచుచు దేశము త్వరితముగ
పారిశ్రామికాభివృద్ధి గాంచవలె నని
కోరుచున్నారు. ఇందుచేతనే కావచ్చును
యిక్కలమున సోపలింపులు ఖద్దరు
నిబంధన కూడదనియు, కాయకర్మ
నిబంధన కూడదనియు పట్టుకట్టి
యుండిరి. ఎప్పటికైనను యీరెండు
సంస్థలే భారతదేశము కాశికమోక్షము
సీయగలవని నమ్మెదము. దానికిని సోప
లింపనకు భేద ముండకలదు.

పారిజననమన్యము, హిందూ మహా
మృదీయనమన్యము నాధికములుగిట్టిం
చి సోపలింప వీనినిబాడ పరిష్కరించు
నని చెప్పబడినది. ఆర్థికసమస్యను గలవు.
కాని మరేభేదములు సాంఘికవాదము
లును యితరవాదమున మూరిపోవు.
ఆర్థికముగ ససమానత్వమున్న కారణము
చేరి నీవిభేదములు గలవని తలంచుటకు
గారణ మేమి? డబ్బున్నవా డేదరగతి

వాడైనను మరమువాడైనను గౌరవము
బడయుచు పూజింపబడుచున్నాడను
సామ్యమును జూచుచుండుటచేతనా?
అప్పటికిని సాంఘికమతవిషయముల వా
రభివృద్ధిగాంచుటలేదు. ఈతత్వమునకు
బడికరానిది. రహస్యవాద్యము ముంకు
కూడదు ఈమూర్ఖు రావలెనన్న విప్ల
వము రావలెను. ఆమూల సేమయును
జవహర్లాలుగారు దాచుటలేదు. దేశ
మున గల విభేదములు యితరత్వముతో
బాటునని నమ్మి అందులకు విప్లవము
జెచ్చిపెట్టుట లేక రాజకీయము గ
సంస్కరణములు మనయ్యెము వచ్చిన
విధమున నేర్పడుటకు ప్రయత్నించుట
యని ముఖ్యముగా నాలించినవలసి
యున్నది. పండిత జవహర్లాలుగారు ఒక
వైపు భాననభావలో జేరి కాశీపట్టి
యెంట్లు అసెంబ్లీ నేర్పరిచి వయోజన
నియోజకాధికారము గలుగునటుల
ప్రయత్నించి ఆసమాఖ్య విధించునని
మున భారతరాజ్యాంగము నిర్మాణము
గావలెనని చెప్పెను మఱొకవైపు
సోపలింపమును బోధించుచున్నారు.
రెంటికిని దేవిధముగ పొత్తు గుండు
గలదా? స్వరాజ్యము స్వపరిపాలనము
వచ్చివును మత ఆధికారభేదములు వా
నాటికి నవియే పరిష్కార మగునని
తలంచువారు గలరు. అందులకు సాధ
నము భాననభావ, భాననోల్లంఘ
నమా, సాంఘికవాదము యని యనేక
ఆలోచనలు యేర్పడినవి. అన్నియు నని
చెప్పవలెను. కాని భాననోల్లంఘన
మున కీది యుండుగాదని జవహర్లా
లుగారి చెప్పెనున్నాడు. సాంఘికవాద
మింతటి ప్రజాయందు ప్రాకు నని
చెప్పెటకు వీలులేదనియు వారే యను
చున్నారు. తుదకు తేలిది భానన
సభలే. వారి కార్యక్రమము యిప్పుడు
ప్రాధాన్యము పొందెను. తత్కా
ర్యనిధానమునూర్చియు, ప్రయోజన
ములగూర్చు గావించు నిర్ణయములు
చాల ముఖ్యము లైనవి. వీనినిగరించి
అభ్యుత్థులు చెల్లిన వాక్యములు భేద
భావములకు దావిచ్చుచున్నను యీ
కార్యక్రమ మంతయును కాంగ్రెసు
కార్యనిర్వాహకులు యధీనము న
నుండుటలనల కాంగ్రెసుప్రతిష్ఠ కట్టి
భంగమును గలుగకుండ జీవావసరము
లనుబట్టి తన కార్యక్రమ మనుష్టించు
బడుననుటకు నందియున్నది. అదియే
ప్రజలలో కాంగ్రెసుప్రచారమునకును
నిర్మాణకార్యక్రమము నాగుటకు ను
దోషపడెను ఎన్ని జేసినను భారతదేశ
మున ప్రజాపభావము గలుగజేయుటకు
మహాత్ము డొక్కడే ధీమ. ఆయన
యుగ మంతరించలేదు. ఆయనసాంఘి
కవాదమును గ్రహించుటకు దయాళు
రాగలదు. ఎప్పటికైనను ఆయనతత్త్వ
మే భారతదేశమునకు మోక్షము నీయ
గలదు. ఆయన నాయక తత్వమునే
పండిత జవహర్లాలుగారుతోపాటు ఆశించు
చుచున్నాము.

స్వదేశీయ ప్రదర్శనము

గాంధీమహాత్ముడు నిన్న అక్కో ప్రద
ర్శనమునందు పాల్గొని యుచు వాని
యొక్క విద్యాప్రభోధక ప్రాముఖ్య
మును వివరించెను. “ఈప్రదర్శనమును
చూచునపుడు నాకంద్లో జూదిన,
యింట్లు మూలలను నాచెవులతో
వీన్ను ఆనందము నృత్య విద్యరసమును
జూచి వృత్తిదానినై నుండడు. ఇప్పుడు
ఆభ్యాత్మికాంశమునలె నుండును. భగ
వంతుని ఆన్వేషించువాని యానందము
వలె నుండును.” ఈమూలల వార్తలను
గ్రహించుటకును మహాత్ముని మాన
సము గావలెను. కాని ఒకవిషయము.
గ్రామములలో వివరించువారి స్థితిని
జూచి యీప్రదర్శనమును జూచి న
యెడల నిజమగా నీప్రదర్శనముతోని
వస్తువు లేదేమియు దయారంగానైనను
గర్వపడుటయేగాక వానిని కొని నాడు
టకు బుద్ధి పోతుగలదు. వస్తువులు

అక్కో ప్రదర్శనము

నిన్నటి అనుబంధమునకున్నట్లే కను
రించిన వ్యాసము వారిజన ప్రత్యయందు మహాదేవ
దేవాయిగాను ప్రావీణుని పాపములు దెలుసుకొన
ప్రాధన. (ఆం. ప. సం)

డబ్లిన్ లో ఐరిష్ రిపబ్లికన్
సైనికుల డోరేగింపు

మాడవచ్చిన ప్రజాశక్తి సైనికులకు
తీవ్రమైన పోరాటమునకును
సూరమందికీ గాయములు తగలుట

లంకన్, ఏప్రిల్ 12:—
1916 వ సంవత్సరములో ఐరిష్ రిపబ్లికన్లకు
సంధు మరణించినవారి స్మారకార్థము వారి
రిపబ్లికన్ సైనికులు డబ్లిన్ నందు డోరేగింపు జరి
గిరి. మాడవచ్చిన ప్రజలకు, సైనికులకు తీవ్రమైన
సపోరాటము జరిగెను. సగం మృత్యుమునంకి డబ్లిన్
మినిష్ట్రీ స్మారకవాటికవరకు దారి పొందున
ప్రజలు క్రిక్కిరిసియుండిరి. డోరేగింపు సంద
భిల్లికలు, కాంగ్రెసువారు, కమ్యూనిస్టులు గల
చూడవచ్చిన ప్రజలు పెక్కుమంది డోరేగిం
చున్న సైనికులను పరీక్షించిరి. సైనికులకు ప్రజ
లకు తీవ్రమైన పోరాటము జరిగెను. ప్రజలరాజ్య
దవ్వ సాగిరి. పోరాటము లాటిలతో జన
సహాయమును చెదరగొట్టిరి. కాశీకిల్లలకు
పండిత ఈ స్మారకవాటికలోనికి కమ్యూనిస్టులు
రావలె దని ప్రజలు కోరుకొనునాగిరి. స్మారక
వాటికలోనికి చెల్లిన కమ్యూనిస్టులపై హత్య
రన్నిరి. గలాహగారిపై హత్య రాష్ట్రవ్యవస్థ
ను, మొత్తముగా సూరమందికీ గాయములు
తగిలెనని చెబుచున్నది. (యా. ప్ర. తం.)

మొసూరు మహారాజుగారి
సోదరి మరణము

(వ్యక్తియతేజస్వి)
మొసూరు, ఏప్రిల్ 12:—
రాజమహారి మొసూరు ఆస్పత్రిలోనిది. మొసూ
రు మహారాజుగారి కడసారి చెల్లెలు నిన్న సాయం
కాలము కాలధర్మము నొందుచు, ఈమె కొన్ని
మాసములనుండి జబ్బుగ నుండినది. నేడు కార్య
లయము లన్నియు మోటుచుండెను. పతాకములు
సగంమెత్తున ఎగురవేయబడినవి.

నాగపూరు మునిసిపాలిటీ

నక విశ్వరూప్యగారి
స్నేహము అంగీకరించిరి
నాగపూరు, ఏప్రిల్ 12:—
నాగపూరు మునిసిపాలిటీ నేడు యము సమ
నేతమెయింకి సభ యందు, విశ్వరూప్యగారు
నూచించిన కనీసం నీతిపథ్య నిర్ణయము ఆమో
దించిరి. ఈస్నేహము రెండేండ్లలో 24 లక్షల యా
పాయల ఖర్చుతో ప్రారంభించబడును.

తేలుకరచి మరణించుట

(వ్యక్తియతేజస్వి)
విశాఖపట్నము, ఏప్రిల్ 10:—
మొన్నటిదిను శ్రీ మద్రాసు జిల్లా సాయణ
మార్గికిలగారికి నామమే తేలుకరచి మరణించెను.
తేలుకరచి యుండేపుడు, మధ్యాహ్నము 2 వ
భోజనమున ఆతల్లికి చెవిపడుట అనన్యాయ
తెలుపుచు తీర్మానము గావించెను. (యా. ప్ర.)

గుంటూరు హిందూ
కాలేజి

నూత్న భవన ప్రమాణ మహాత్మ్యము
16-4-36 తేదీ గుంటూరు ఉపయము 8
గంటలకు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ హాస్యకృత్యము
శ్రీయుత సర్వ శక్తివల్లి రాధాకృష్ణ పండిత
సార్వభౌములచే నూతన హిందూ కళాశాల
భవన ప్రమాణము జరుపబడునని ఏకా లక్ష్మీకర
సింహం, పెల్లెబేరి, రాయలూరి లింగసోమయా
జులు, భయరామ్ కుమార్, పెల్లెబేరి, గారలు
దెలుపుచున్నారు.

ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆ

Printed & Published by K. Nageswara Rao, at Andhra Patrika Press, 6 & 7 Thambu Chetty Street, G. T. Madras:—Editor K. Nageswara Rao.